

SÜMEGE ÉS VIDÉKE

Megjelenik minden vasárnap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Sümege, Horvát Gábor könyvkereskedésében.	Előfizetési árak: Egész évre 8 K, félévre 4 K, negyedévre 2 K. — Egyes szám ára 20 fillér.	Hirdetések egység szerinti. A nyílt tér sora 1 koron.
<p>Házi ápolást a sebesülteknek.</p> <p>A háború fergetegje még teljes vad-ságában zúg. Az északi mesebeli szörnyeteg egész haderejével mérkőzik már Lemberg táján a mi gigászi hősiességű seregünk és eddigi harcaink máris megszerezték részünkre az egész semleges világ nagybecsülését.</p> <p>De azoknak az óriás eredményeknek, melyeket seregünk elért és a dicső győzelemnek, melyet a jó Isten segítségével biztosan ki fog vívni, — nagy ára, igen nagy ára van. A háború fergetegében vérzapor hull. Legderekabb, legjobb, legértékesebb férfaink vére áztatja a harcok tereit és a sebesültek, az édes hazáért vérüket hullató betegek egész özöne tölti meg kórházainkat és várja az ápolást, a gyógyulást, hogy a most már a sérülés okozta bosszuvágygal növelt lelkesedése ismét visszavihesse a harctérre.</p> <p>Ekkora méretű háborúra azonban, amilyenek példáját a világtörténelem nem ismeri, egyetlen állam sem készíthette elő teljes mértékben kórházait. Ez a háború már nemcsak az államok háborúja, hanem a társadalmaké is.</p> <p>Azok a korlátok, melyek a hadsereget a társadalomtól elválasztották,</p>	<p>úgy leomoltak, mintha sohasem léteztek volna. A társadalom minden módon résztvesz a hadsereg munkájában. Részt vett a társadalom eddig is a betegsegítés munkájában is. Mindenki megnyitotta erszényét, hogy a Vöröskereszt munkáját megkönnyítse. Csak-hogy ez a segítség már elégtelené vált.</p> <p>A kórházak megfellek, folyvást újabb sebesültek érkeznek, akiknek elhelyezése nagy gondot ad a hadvezetőségnek. A hadvezetőség ezért a következő felhívást intézte a társadalomhoz.</p> <p>A hadügyminiszter központi szállítási hivatala szeptember 11-én kelt 3991 sz. értesítése szerint a monarchiában felállított katonai kórházak sebesült és betegekkel telve vannak s még mindig érkeznek s fognak érkezni sebesültek s betegek, kiket a kórházakba okvetlen fel kell venni.</p> <p>Ezen csak úgy lehet segíteni, hogy akár egyenesen az állomásról, akár a kórházakból a sebesültek és betegek házi ápolásba vételnek.</p> <p>Ennélfogva az igen tisztelt hazafias közönséghez bátorodom felhívásomat intézni s felkérni, hogy sebesülteknek házi ápolásba való átvételére minél többben jelentkezni sziveskedjenek, mely nemes tettek által szegény harcosaink sorsa könnyíthető fog.</p> <p>A sebesültek átvételére a kórház parancsnokságnál (gimnáziumi épületben) lehet jelentkezni.</p> <p>Nagykanizsa, 1914 szept. 14-én.</p> <p>Mikula alezredes, kat. állomásparancsnok.</p>	<p>Senki sem állítja, hogy társadalmunk nem vette ki részét már eddig is a háború áldozataiból. Ezerféle módon kívánt már eddig is mindenkitől áldozatot a háború. Akinek fiát, szülőjét, férjét el nem vitte a háború otthonából, az vagyonából, munkájából áldozott a legszentebb oltáron. De az áldozatok sora még véget nem érhetett.</p> <p>Mi még, akik idehaza leshetjük visszafajtott lélekzettel a döntő harcok eredményeit, még a harctéren szenvedők szenvedéseivel, nélkülözéseivel viszonyítva alig érezzük a háború súlyát. A szenvedésekből, az áldozatokból nekünk még alig jutott ki annyi, hogy részeseinknek mondhatnók magunkat a háború követelte áldozatokban, — mert hiszen még életünk apró kényelmeiben is alig szorított meg bennünket a tőlünk távolban dúló óriás háború.</p> <p>Mindnyájan kiakarjuk azonban venni részünket az óriás munkából, mindnyájan közvetlenül is részesei akarunk lenni katonáink szenvedéseink. Ezért a hadvezetőség újabb felhívása bizonyára sokaknak szinte kapóra fog jönni, mert hiszen a legszebb és legjobb módját nyújtja annak, hogy saját képességeihez mért módon járuljon hozzá a honmentés nagy feladatához.</p> <p>Minden egyes katona, akit gyógyultan adunk vissza a hadseregnek és aki az itthonhagyottak szeretetének és</p>
<p>Mesék alakjai.</p> <p>Mikről előbb csak regélni hallottunk, vagy könyvekből tanultunk, olvastunk, — most köztünk járnak. Velünk beszélnek, a mi ismerőseink, a mi barátaink, rokonaink: a mesék alakjai, a hősök, bátrak. Azok, akik a világtörténelem lapjait írják, tinta helyett szép piros vérrrel, a vértükkel, melyet a hazáért ontanak.</p> <p>Köztünk járnak, s a szívünket eltölti a diadalmas öröm, — a mi fiaink is úgy küzdenek, úgy harcolnak, mint a régi legendás hősök, most róluk szól majd a mese, a rege, új generációk ajkán. Az ő bátorságukat énekelik meg a költők, az ő világszáguk ragyog le fenséges komolysággal a történelmi örök lapjairól.</p> <p>Megyek a szépséges szeptemberi estalkonyban, messziről jön egy alak, botra támaszkodik. Óreg ember lehet, nem is igen figyel rá tovább. Odaér a közelembe, rámköszönt... nini! hiszen fiatal az arca, fiatal a hangja, a fején katonasapka... igen, a sántasága, a támaszkodása, egy-egy betűje a nagy világtörténelemnek, mely most forrong, izzig, sistereg, most fejlődik ujja!</p> <p>Megyek tovább. Barátságos, derűs kis otthonban, felkötött karral, kicsi halvány arccal ül egy másik. A tisztli blúz egyhangú szürkeségét megszakítja egy kis pörkölt szá-</p>	<p>adás elől és vele párhuzamban hátul ugyan. az a szakadás, a ball vállnál, ahogy a golyó keresztülütötte és kirepült. Bizony nem mesze a szívtől, csak épp az Isten keze hártotta el a halált.</p> <p>Hallatszík, hogy most van útban egy harmadik hazafelé, aki meg állt lábfejjel érkezik meg. És jönnek még majd sokan, többen is. És lesznek majd, akik nem jönnek meg többé soha. És ez a sok fájdalom, seb, bánat, gyász, mind-mind ennek a komolyságos, legendás, világfelforgató fergetegnek egy-egy mozzanata, egy-egy levélrezdülése.</p> <p>S halljuk a meséjüket, záporról, amelyekben ólomesőcseppek hullottak s minden esőcsepp sebet ütött, minden esőcsepp nyomán vérvirág nyílt, a legdrágább minden piros rózsák között, — a mi fiaink testéből. S hulltak, hulltak kopogva, sisteregve, fojton az ólomesőcseppek s mindig több lett a pirosrózsa a földön.</p> <p>Héj! legendás, mese idők. S itt járnak már köztünk a mese hősei... itt vannak. beszélnek velünk; a mi rokonaink, barátaink, ismerőseink. És mi hallgatjuk a meséket, a regéket, amelyek mind igazak, valók, történetek.</p> <p>És glóriássá válik a sántaságuk, a felkötött kezük, a bekötött fejük, minden hibájuk dicsőség. Minden sebhelyük drága ékszer s minden szeretet megkészszerződik, amelyet irányukban éreztünk. Minden gyengédség az</p>	<p>ővéké, minden gondoskodás, figyelem, kedveskedés nekik szól. A virágok legszebbje, a gyümölcsnek leghamvasabbja, az ételek legfinomabbja, a borok legüzesebbje most mind-mind nekik van elébük adva.</p> <p>És kényeztetjük, dédelgetjük őket s ők most a legjobbak, a legszebbek, a legjobbabbak köztünk. mert ez az óriási tisztító-tűz minden emberi hibáikat tisztára égette. S nincs köztük többé kicsinyes, hányó-vető, kötekedő, rossz stb. mert most mind nagyok, hősök, megbecsültnivalók, bátrak, elsőek. S minden elismerésünk az ővéké és ezt iparkodunk is minden módon tudtukra adni. És mindennek látása enyhíti a sebjük kínzó sajgását. Mert nincs ma már ember érdekes, csak az, aki a haremzóról jött meg. Nincs ma nagyobb annál, mint aki felkötött karral vagy sántán járja az utcát. Mi többiek mind szegény szürke, tehetetlen porszemek vagyunk. Nincs ma politikai tevékenység, írni-tudás, elv stb. mind semmi. Mi az agyuk dörgése, fegyverek zaja az amire az egész világ figyelt, ami az egész világ sorsát intézi. S azok az emberek akik onnét jönnek haza, akik ott harcolnak hősiesen, akik ott lesznek nyomorékká, akik hasonlíthatatlanul többet tesznek, mint mi, — azok az emberek megérdemlik mindenképen, hogy megbecsüljük, szeressük őket.</p> <p>Én.</p>

áldozatkészségének meleg megérzésével tér vissza a harctérre, egy-egy lépéssel viszi előre a munkát a mindnyájunk által hön óhajtott diadal felé és mindenki aki egy-egy sebesült katonára ápolását magára vállalta, közvetlen részesévé avatta magát a végső nagy diadalnak.

A rémhírek költői.

Hit, buzgalom és bátorság a jó katona lelki világának tápláléka még akkor is, ha a modern háborúk láng és hang — kaosza süvit és ropog a feje fölött. Tábortüzek rőt fénye mellett ezért járja kacaj, tréfa, meg vig komázás és ott halál előtt és halál után nyugodtabb és üdülőbb az álom, mint pesti bérpaloták biztonságos hálószobáiban. Az aszfalton az égő kíváncsiság toporzékol, órákhosszat elácsorog az újságolvasó termék előtt és bár mohón habzsolja a hivatalos és a cenzurán átjutott híreket, azért mégis jobban hisz a mellette meglapuló ismeretlennek, kinek sógora tegnap este érkezett meg sebesülten Lemberg alól és aki többet tud mint a vezérkari főnök iródiájka és másképp és jobban tudja, mint az újságok, mert szegény sógor három napig feküdt egy kukoricásban és nem evett egyebet, mint fekete retket és sült kukoricát, tehát ott fenn elvágta az egész hadsereg tréningjét és már az éhhalál pusztított szegény magyar bakák között. A közönség pedig a hiób hírek kövér kacsaírtáig meg se fűrdöszi a logika választóvizében, hanem csak úgy nyersen és véresen feltranzírozva oda szervirozza a többi piccolók mellé. Mesebeli kacsaírták ezek, mert minél többen esznek belőle, annál kövérebbre híznak. Éltető és tápláló elemük a szárnyas fantázia, mely a semmit, a jelentéktelen harci epizódot nagyra fújja és mikor rászáll az est a nyugtató városra, ezer és ezer ember siratja el azokat, kik éppen akkor valami kis galíciai faluban vig komázás között gondolkodnak haza.

Ezek a mesék rákfenéi az életünknek, nyugalmunknak és reményeinknek! És ne tagadjuk: még azokat is kikezdi, kik azt hiszik magukról, hogy ők csak Hófernek és Steinnak, no meg a haditudósítók komoly híreinek hisznek.

Ezalatt a mi nagyszerű győzelmeinket Berlin nagyobb ujjongással ünnepelte, mint a budapesti ucca és mi csak azóta vagyunk büszkéek a mi hadvezéreinkre, amióta német illusztrált lapok a hősök fotográfiáit odatették a német verhetetlen vezérek arcképcsarnokába.

A gazdátlan és kósza hírek nemcsak az uccán születtek, hanem vigan termelődnek csöndes és pipaüstös polgári búrókban is. Azokon a helyeken, ahol rendes és békés időkben a »jól értesültség« hírei keringenek, ma a változó dolgok természete szerint, igazán nem tudnak semmit. Ma a hadvezetés mellett a legfőbb hatóság és méltóság árnyékhatalommal súlyedi. Akik nemcsak magas méltóságuk díszét élvezik, hanem annak nyomasztóan nagy felelősségét is érzik e súlyos napokban: a kötelező diszkreációnak tökéletes hallgatással tesznek eleget, de vannak igen sokan olyanok, kik hivatali feljebbvalóik felelősségei alá bújva, barátaik és alantosaik előtt restelik bevallani, hogy ők se tudnak semmit, hanem e helyett »ne mondd tovább, mert illok« bevezetéssel szárnyra bocsájtják a legképtelenebb rémhíreket. Ezek aztán rövid néhány perc alatt meghódítják a könnyen hívó és a hiób híreket perverz gyönyörűséggel habzsoló közönséget és nyomukban felsír özvegyek és árvák sírása, kik pedig se nem özvegyek, se nem árvák.

A hiób hírek még egyéb zavaros vízi forrásokból is fakadnak. Valamennyit felsorolni szinte lehetetlen. Közös karakter vonásuk, hogy rosszhiszemű és alantatos célokat szolgálnak, de éppen ezért igen veszedelmesek.

A gazdátlan és hazug hírek megmértelyezik a polgárság életét, munkáját és bizalmát. Tespedő csüggedésbe merül a köz- és magánélet, mert a löprengő félelem megakaszt minden egészséges és üdvös mozgalmat. Az emberek azt hiszik, hogy »ugyis mindegy« és ahelyett, hogy hadseregünk oltalmában megállanának hiven és kitartóan helyükön, engednek a sunya semmivetésnek és akaratlanul is okozói lesznek a világháború nyomában járó gazdasági depresszióknak.

Ugy a vezérkar, mint a haditudósítók, nemkülönb a magyar napisajtó teljes tudatában van annak, hogy a nagyközönségnek e súlyos napokban is joga van az »igaznak« pontos és lelkiismeretes ismeréséhez. Éppen a jognak szolgálatában jelennek meg a hivatalos közlemények. Hogy ezek nem mindig győzelmet hirdetnek; csak bizonyosságul szolgál arra, hogy az igazat és csakis az igazat adják hírül. Minden egyéb szemen-szedett valótlanság, és mert rosszhiszemű; megérdemli, hogy a törvény teljes szigorával sújtassék.

Nem vagyunk hivei a besugásnak és az árulkodásnak! De most lelkünk nyugalma, reményességünk vára is kockán forog. A gazdátlan híreknek meg kell már a forrás közelében állniok, hogy a levegőt körülöttünk meg ne mérélyezzék. A gazdátlan híreknek is van gazdájuk! És mi nem nyugszunk addig, míg e kutmérgezőket a nyilvánosság fegyverével meg nem bélyegezzük. Az »azt mondják«-ra ráordítunk: »kik mondják?« és emberről emberre keresni fogjuk az alapatlan és rosszhiszemű hírek forrásait. Addig nem nyugszunk, míg csak egyetlenegy »azt mondják« is kering az uccákon és kávéházakban.

A rosszhiszemű vagy kegyetlen hírforrásokat lapunk hasábjain kiszervezzük. Hadd tudja meg mindenki, hogy ki rabolja el ok nélkül az anyák és hitvesek álmát és fakaszt hiába sós és keserves könnyeket gyermeki orcákon.

A háború eddig nekünk csak jogos reményéseket fakasztott és máris érik és kalászba hajlik vitéz hadseregünk emberfeletti áldozatkészségének és bátorságának gyümölcse. Éppen ezért reményességünk, bizodalomunk és győzelmünk gyümölcsléjéhez csak az közelség, kinek szive-lelke tele van reménységgel meg bizalommal és ki rendületlenül hisz velünk együtt fegyvereink győzelmében!

A kukik madarak huhogására senki se hallgasson. A háború idején mindenki gyanus, ki »azt mondják?« meséket zúg a fülünkbe. Kérjük olvasóinkat, hogy e tisztogató munkánkban segítsenek nekünk.

Háborús imádság.

Háborús világban
Ki is tudna inkább imádkozni nálam,
Jajos esdeklés közt
Aki ezer harcban, verettségben álltam.

Ne engedd, Úr, Isten,
Hogy ez az imádság, ahogyan a többi,
Csak csatavesztésre,
Leroppant erőkre tudjon ráköszönni.

Ne engedd, Úr, Isten,
Hogy ez az imádság féluton megálljon,
Ahogyan a többi,
Minden ellenséget, gyáva szívvél szánjon.

Mi vagyunk az egyek,
Nincs ma semmi, senki, akit szánunk
Sehogym elvesszünk, [bánunk.
Inkább legyen nekünk szörnyű aratásunk.

Ostor helyett ostor,
Hadd legyünk kezekben fagy, vihar, tűz,
Mindegyiknek dolgát, [sáska,
Tisztára ellátjuk, akárki meglássa.

Búzós, nehéz, poshadt,
Rút halál-csirákkal tellett meg az élet,
Mi, a Te kertészed,
Kigyomlálunk minden átkot, belegséget.

Drága világfádnak
Akaratos, éhes, vad fattyai nőttek,
Mind lesaraboljuk,
Ne lehessenek jó hajtásnál különbek.

Százretű dolognak,
Aratás, cséplésnek nagy sora vár, tudjuk,
Jó aratóidnak,
Vértengereken át megy, Uram, az utjuk.

Véres tengeren túl,
Könnytengerek nőnek, — ott majd meg-
Leülünk egy köre, [pihenjünk;
Siró elcsuklásban megverjük a mellünk.

Por Tamás.

H I R E K .

Áldott női kezek

kötnek, varrnak fent a galíciai, meg lent a rác gránicon küzdő hős fiaink részére jó meleg téli ruhát. Amerre megyünk, szorgoskodó uriaszonyok, lányok, kezükben a kézimunkával. Itte egy meleg csuklóvédő, odább egy hősapka, még odább a flanelkötők kélő lövböző válfaja készül. Mindenki siet valamit csinálni, mindenki igyekszik csökkenteni a rohamlépésben közelgő tél borzalmait.

Sok minden készül, de sokra is van szükség. A hidegebb klímához szokott orosz katonára bőre állja a hideget, meg aztán van jó meleg téli ruhája, térdig érő bundás kabátja, csizmája, prémes kucsmája. A mi katonáinkat is meg kell óvni a téli zordságtól.

Amelyik falun, városban átutazó katonák mennek keresztül, ott az asszonyok, lányok ételmiszterrel, itallal, dohánnyal látják el őket. Ahova beteg, megsebesült katonák kerültek, ott a hölgyek beállottak önkéntes ápolónőknek. Nekünk se átutazó, se beteg katonáink nincsenek. A mi hölgyeink azzal rójják le honleányi kötelességüket, hogy kötnek, varrnak katonáinknak.

Jól is van így. Kössenek, varrjanak is minden házban, minden faluban. Kössenek, varrjanak többben, mint eddig s többet, mint eddig. Keljenek ebben nemes versenyre egymással a hölgyek! A nőegyletek járjanak elől jó példával. Szerezzenek be anyagot s köttessenek, varrassanak a tagjaikkal. Az iskolákban a lányokat kézimunka-órán csak arra tanítsák, hogyan kell csuklóvédőt, sapkát stb. készíteni. A hölgyekre nagyszerű feladat vár ebben a háborúban. Ki az, aki nem siet magasztos feladatát teljesíteni?!

— **Megyegyülés.** Vármegyei közgyűlés volt e hó 14-én Balás Béla dr. főispán elnökségével. A gyűlés népes volt, 300 tag is megjelent, mert néhány választást kellett elvégezni. Az első pont a trónörökös párt gyászos haláláról szóló részvétellel és köszönettel foglalkozott. Az elhunyt Koller István helyébe megválasztották a közigazgatási bizottságba Trsziyánszky Ödön nyug. árvaszéki elnököt, a központi választmányba Keltz Sándor drt. Nyugalomba ment Thassy Lajos zalaegerszegi és Takách Imre keszthelyi főszolgabíró. Keszthelyre Karátsony Kálmán tapolcai főszolgabíró, Tapolcára Ságváry Jenő dr. perlaki főszolgabíró, Perlakra Gájassy Lajos perlaki szolgabíró választották meg egyhangulag főszolgabíroknak. Zalaegerszegre Czukelter Lajos biz. tag. felszólalására névszerinti szavazással választották meg nagy többséggel Skublics Ödön dr. zalaegerszegi szolgabíró főszolgabíróknak, akivel szemben Czobor Mátyás első aljegyző is pályázott. A Skublics, Gájassy és Gózon István dr. novai szolgabíró helyeire kijelöltte a főispán szolgabíroknak Polgár Ferenc vmegyei aljegyzőt s Czigány János drt és Hertelendy József közigazgatási gyakornokot

— **Gazdák gyűlése.** A Sümegvidéki gazdákör választmánya f. hó 17-én tartott gyűlésén Éles Károly titkár üdvözölte a megjelent tagokat és mély sajnálattal jelentette, hogy *Pintér Lajos* alelnököt, aki bold. *Hayden Sándor* halála óta ez elnöki tisztet ellátta, oly súlyosan megbetegedett, hogy a kör vezetésére képtelen, kérte a gyűlést, hogy mind a gyűlés vezetésére, mind az elnöki teendőik végzésére elnök-helyetteset válasszon. A választmány egyhangúan *Sümegi Tivadart* kérte meg az elnökségre, aki meghajolva a súlyos viszonyok előtt, az elnökséget a jövő közgyűlésig elvállalta. A választmány tudomásul vette, hogy a műtrágya szállítása és a mihályfai állatdíjazás a háború miatt elmaradt. A szántott sertésstrágyát csakis akkor rendel meg, ha az aláírók kívánják s a gyár földön vagonban a maga veszélyére szállítja. A háború okozta cselédmizéria hosszabb megbeszélés tárgya volt, de mivel magán dolog, a választmány érdemleges határozatot nem hozott. Új tagul belépett *Seregély Sándor* Zalagalsárról. Az elnök végül megköszönte az érdeklődést s a gyűlést eloszlatta.

— **Szerb katonaszökevények Sümegen.** A belügyminiszter rendeletben értesítette Sümeg város elöljáróságát, hogy *Nevajda* Radován 42 éves katonaszökevényt, *Vlakovics* Radován 47 éves és *Trifunics* György 61 éves szerb nemzetiségű napszámosokat Sümegre internálta. A szerbek a napokban érkeznek Sümegre és közmunkák végzésére alkalmazzák őket.

— **Adakozás.** A háborúba vonult családjaik támogatására adakoztak aug. 27-től szept. 3-ig egyszermindenkorra: *Kohlmann Miksa* 5 K; *Hertelendy Gábor* 3 K; *N. N., Wirth Bella, Wirth Böske* 1—1 Kt; *Baum Samu, Csepregi Erzs, Eisenstädter Mór, Funt Sándor, Fürst Sándor, N. N., N. N.* 40—40 fill; *Berger Sándor, Kálmán Adolf* 30—30 fill; *Szilárdné, Weinhofferné* 20—20 fill; *N. N.* 10 fill; *N. N.* 4 fillért. Összesen 14 K 54 fill. Köszönet. Szeptember 3—12 ig Egyszer s mindenkorra: *Németh János* plébános 50 Kt; *Hettyei Endre* 40 Kt; *Orbán Lajosné* 20 Kt; *Császár Ferencné* 3 K 40 fill; *Schnitzler Sarolta* 3 Kt; *Horváth Emma, Siposné, I—I Kt*; A havonkénti összeget szeptember hóra befizetők: *dr. Fürst János, dr. Gellért Samu, Izr. hitközség* 10—10 Kt; *Éles Károly, Farkas Istvánné, Gellért Mór, dr. Gross Vilmosné, Márkus Ignác, dr. Pfeiffer Izsák, Süvegh János* 5—5 Kt; *Krisztinkovich Józsefné, Solyomy Tivadarné* 4—4 Kt; *Böhm Pál, Dehény József, Hladny Jánosné, Tóth Lajosné* 3—3 Kt; *Cserny Mariska, Csonka Antalné, Gellért Gyula, György Elekné, Kőrthy Jánosné* 2—2 Kt; *Horváth Gábor, Lustig Károly* 1—1 Kt; *Ertssy Gyula* 40 fill; — Az eddigi begyűlt összeg 1395 K 99 fill. — A harcosok szükségleteire adományok: *Éles Károly* 4 Kt; *Csigó Mária, Szabó Erzsé* 2—2 Kt; *Hercig Bálintné, Hullay Lajosné, dr. Kellemen Károlyné, Kőrthy Jánosné, Németh Böske, Schidt Pálné* ruhaneműket adományoztak. Köszönet, *Dr. Kellemen Károlyné* biz. társelnök.

— **Kétszázmillió a lovakért és kocsikért.** A minisztérium a gazdaközönségtől átvett lovakért és kocsikért járó összeget kiutalta. Ez az összeg az egész országban kétszázmillió koronát tesz ki. A minisztérium figyelmezteti a közönséget, hogy a kezéhez jutó összeget ne fecsérelje el, hanem elsősorban állatállományának kiegészítésére fordítsa, mert az ország több részéből egyáltalán nem vittek el állatokat (pl. Veszprémmegyében az enyingi járásból), főleges tehát van; a megmaradó pénzt pedig helyezze takarékosan a szövetségi pénztárba, mert az

újabb betétekre a moratórium már nem terjed ki. Szóval takarékosan kezeljék a kezükhez jutó pénzt, mert a takarékoság mindenkor, a jelen körülmények között pedig különösen hazafias föladat.

— **Ukkon olcsó a pénz.** Az ukki hitelszövetkezet a hadbavonultak kölcsönei után 6 % kamatot szed.

— **A kivándorlás Zalában.** Zalamegyéből a folyó év második negyedében (ápr., máj. és június hónapban) összesen 333 egyén kért utlevelet. kik közül 234-en kaptak. A kiállított utlevelekből legtöbb 41, az alsólendvai, 36 a letenyei, 27 a sümegi, 23 a nagykanizsai, 19 a perlaki, 17 a pacsai és 15 a novai járásra esik, a többi kisebb (2—11) számban a fel nem sorolt járasok között oszlik meg.

— **A véres szerb trón.** Az a két dinasztia amely eddig Szerbiában uralkodott, szerb hercegek és herceggylkosokból tellett ki. Az Obrenovics és Karagyorgyevics dinasztiák, amelyek azon fáradoztak, hogy Szerbiát főlzabadiítsák a török iga alól, sikereik után véres csetepatéba keveredtek s árulással és gyilkossággal operáltak egymás ellen. A Karagyorgyevics-házról származott az új Szerbia első fejedelme Kara György, az ősapja, egy parasztfiú. 1804-ben, mikor a törökök ellen megindult a harc, az ő vezetésével ötlek és raboltak a szerb bandák. Nyolc évi változó harc után sikerült Kara Györgynek a bukaresti békében bizonyos méltóságot biztosítani hazájának. Tekintétye annyira megerősödött, hogy Szerbia központosítására is gondolhatott. Csakhogy 1813-ban halványulni kezdett a csillaga. Mikor Európa Napoleonnal hadakozott, a porta visszahódította Szerbiát, egymásután többször leverte, úgyhogy Kara Györgynek Zimonyba kellett menekülnie. Először Grácba internálták, aztán Chontinban kapott lakást és fizetést. Helyére Milos került, az első Obrenovics. Ennek a dinasztiának is paraszt volt az ősapja. Milosnak semmi politikai befolyása sem volt. 1813-ban Kara György is visszatért, aki elég balgán azt hitte, hogy Milos majd hatalomhoz segíti és elárulta neki rejtékhelyét. A pasa pedig rendeletet küldött ahhoz a paraszthoz, akinél Kara György lakott: »Vagy a te fejed, vagy Kara György feje!« A paraszt nem sokáig tévőződött és elküldte a vendége fejét Sztambulba, a szeráj kapujába tették ki ezzel a felirattal: Kara Györgynek, a híres rablóvezérnek a feje. Milos Obrenovics ezután Szerbia fejedelmévé nyilvánította magát. 1839-ben azonban menekülnie kellett Szerbiából. Követte őt fia, I. Milán, aki hamarosan meghalt s Kara György egy fia foglalta el örökét, Sándor fejedelm. akit az ő általa összehívott szkupatina szólított fel arra, hogy lemondjon és amikor vonakodott: megfosztották trónjától. Erre a 78 éves Obrenovics Milost hívták vissza a száműzetésből. Utódját, Miklóst — a kin a Karagyorgyevics-ház boszut állott — megölték szeretőjével együtt a topcsideri parkban, hullájukat pedig förtelmesen megcsonkították. Nem utók, hogy Karagyorgyevics Sándor volt a gyilkosság mozgatója. De mégse ő került a trónra, hanem az Obrenovics-család utolsó sarja, Milos testvére, Sándor fejedelem fia, Petár, a mostani szerb király, sikeresen hajította végre a boszut s ezzel újra a Karagyorgyevicsé lett a szerb trón. Ez a véres szerb trón förtelmes története.

— **A hadipilóta ötlete.** A német főhadiszálláson sokat beszélnek az egyik német katonai pilóta ötletéről. A pilótának Lütlich egyik erdője fölé kellett fölszállnia éjszaka és az volt a föladata, hogy az erdőre bombát dobjon le. Miután háromezer méternél nem szállhatott magasabbra, könnyű célpontja lett volna az ellenséges golyóknak. A pi-

lóta egy 75 méter hosszú zsinór végére kis piros lámpát kötött, amely messzire repült utána és amelyet a belgák összelövöldösíttek, mialatt a pilóta nyugodtan repült tovább.

TÁVIRATOK

Höfer vezérőrnagy cáfolata nemzetiségbeli katonáinkról.

Budapest, szept. 18.

Höfer vezérőrnagy, a vezérkar főnökének helyettese egyes külföldi sajtóorganumoknak hadseregünk nemzetiségbeli csapatairól közölt ferdítő és képtelen állításokkal szemben megállapítja, hogy úgy az orosz galicziai csatamezőkön, mint a balkáni harcmezőn németek és magyarok északi és délszlávok, olaszok és románok a legfelsőbb hadúrhoz való hű ragaszkodással és tudatában annak, hogy milyen szent javakat védelmeznek, valamennyien oly csodás hősiességgel küzdenek, hogy még a mi legveszedelmesebb és számbelileg messze túlnyomó ellenségünk elismerését is kivívták, így északon a szlovénekből, horvátokból és olaszokból álló 17 gy. ezred Lembergél kiváló bravúrral és elszántsággal harcolt és nagy veszteségeit áthatatosan viselte el. A délvidéken pedig az ottocsányi 79-ces gyalogezredek az alsó Drina menti nehéz harcokban tartott ki hősiesen. Valótlanok azok az erősen túlzott híradások is, amelyek ennek a csapattestnek veszteségeiről szerb részről terjesztettek. A szerbek azt híresztelik, hogy ebből az ezredből 3 ezren estek volna el, holott hivatalos megállapítás szerint az eltűnteknek, halottaknak és sebesülteknek száma 1424 főre rug. Orosz forrásból viszont azt a hírt terjesztik, hogy a lemergi csatákban 70 000 osztrák-magyar katona esett foglyul az ilyen híresztelések az eddig kiadott hivatalos megállapítások után még cáfolatra sem szorulnak.

(A miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Döntő francia vereség.

Bpest, szept. 19.

A nagy főhadiszállás ma délelőtt tegnap esti jelentésének kiegészítéseképpen következőket közli a 13. és 14. francia hadtest és egy további hadosztály részei tegnap Neyentől délre délre döntő vereséget szenvedtek. 5 úteget vesztek. Csatayonalunk egyes állásai ellen intézett ellenséges támadások véresen összeomlottak, hasonlóképpen visszautasítottak a francia alpesi vadászok előnyomulását a Vogézek láncolatánál a Breuch völgyben a Rechins mellett levő Schatteau biennnd bevételénél 2500 foglyot ejtettünk egyébként a nyílt csataterén is szintén kerültek foglyok kezünkbe és zsákmányoltunk lövegeket, de ezek száma még nem tekinthető át. A keleti hadsereg a Suvalki kormányzóságban folytatja hadműveleteit. Egyes részei Osovic vára ellen nyomulnak előre.

(A miniszterelnökség sajtóosztálya.)

BERSON Gummiarok a legjobb

— A háború és hús fogyasztás. Vitéz hadseregünk akadályt nem ismerve halad előre. A nagy fáradságokat katonáink jól bírják, mert kitűnő táplálásban részesülnek. Nálunk nincs is éhező katona, mint az ellenséges hadseregekben, s mert éppen katonáink mindenike naponta legalább 40 deka húst fogyaszt, szervezettelük a legnagyobb erőmegfeszítésre is képes. Hadseregünk ma legalább ötszörte több marhahúst fogyaszt, mint béke időben, amit Ausztria és Magyarország több mint 15,000.000 darabot kitevő szarvasmarha állománya minden károsodás nélkül el is bír, ha mi, itthonmaradottak korlátozzuk marhahús fogyasztásunkat. Hadseregünk már a levesfőzés s könnyebb elkészíthetése miatt nem nélkülözheti a marhahúst, ellenben mi könnyedén, minden hátrány nélkül átterhelhetünk a sertés és juhús fogyasztásra. A nagy Németország, amelyet mindenben példaként állíthatunk magunk elé, — husszükségletének 65 %-át sertéshussal fedezi. Reánk is minden tekintetben csak hasznos volna, ha kimélnék szarvasmarha állományunkat s ha a sertéshús általános fogyasztásával fellendítenék s jövedelmezőbbé tennék sertéstenyésztésünket.

— Német asszony, német hűség! Egy lap írja a következőket: Egy berlini leány levelezőlapot kapott a minap a vőlegényétől, aki két héttel ezelőtt indult hadba. Írja a vőlegénye, hogy könnyű sebesüléssel hozták haza a harctérről s ha látni óhajtja, látogassa meg őt a kórházban. Boldog, de mégis fájdalmas vizionlátás volt az: könnyű sebesülés helyett csonka karral került haza a szeretett férfi! Másnap ismét levelet hozott a posta a menyasszony címére; azt írta benne a vőlegénye, hogy tartozik még egy valomással: a lábát is amputálták. Mint-hogy pedig őt ép és teljesen egészséges férfi korában ismerte és szerette meg: ő, a

nyomorék ember, nem kívánhatja, hogy menyasszonya egész életére hozzáláncolja sorsát. Visszaadja tehát a gyűrűjét és a szavát, amit egészséges, ép embernek adott. Nos, a menyasszony két óra múlva megjelent a kórházban, még pedig a kerületi anyakönyves kíséretében s anak rendje és módja szerint örök hűséget fogadott a csonka hősnek.

Felelős szerkesztő: Gellért Samu dr.

Szerkesztőtárs: Németh Böske.

Laptulajdonos és kiadó: Horvát Gábor.

Gulliver

A prima
kaucsuk
cipősarok

a
kaucsuk sarkok
királya

egyszerű elcsé, meri kaucsukból készült.

Hirdetéseket

jutányos arakon elfogad
a kiadóhivatal.

VERSENYÁRUHÁZ

S Ü M E G E N .

Gold Teréz

ajánlja a mai kornak megfelelő újonnan berendezett üzletét, ahol a legjobb minőségű és legdivatosabb cikkek kaphatók. Állandó nagy raktár ur, női és gyermekcipőkben, legfinomabb ur kalap és sapkákban, férfi és női fehérneműekben. Divatos nyakkendők, gallérok, kezeltők hozzávaló gombokkal. Nagy választék divatos férfi, női és gyermekszabakendőkben, harisnyákban és keztyűkben. Legújabb divatu csipkegallérok és sálók. Nagy választék mindenféle kötényekben, klott és karton alsószoknyákban. Esernyők, piacitáskák, ridikülök, erszények, szappanok és illatszeretek nagy választékban és legolcsóbb árban kaphatók.

A legjobb gyártmányú ur kalapok!

Uri és női cipők.

Házi cipők!

A P O L L O

mozgófényképszínház Ramassetter-utca.

A LEGJOBB REKLÁM!

Mozgóképszínházunk részére vetített (diapositiv)

hirdetéseket

felveszünk. — Bővebb felvilágosítással szolgál a „SÜMEG és VIDÉKE“ kiadóhivatala.

Tisztelettel

Az Apollo

mozgószínház vezetősége.

Nyomatott Horvát Gábor gyorsajtóján Sümegen.